

Styre: Universitetsstyret

Styresak: 48/16

Møtedato: 28.04.2016

Dato: 12.04.2016

Arkivsaksnr: 2006/2322

Årsmelding for Holbergprisen 2015

Saken gjelder:

Holbergprisen har siden 2004 årlig blitt tildelt forskere som har gitt særlig betydningsfulle bidrag innen fagområdene humaniora, statsvitenskap, juss og teologi. I tillegg til den internasjonale Holbergprisen, utdeles Nils Klim-prisen til en yngre nordisk forsker innenfor prisen fagområder, samt Holbergprisen i skolen, som er en nasjonal forskningskonkurranse blant elever i den videregående skolen. Holbergprisen finansieres over statsbudsjettet, og administreres av UiB på oppdrag fra Kunnskapsdepartementet. Ved siden av styre og sekretariat, har de tre prisene egne fagkomiteer.

I 2015 gikk Holbergprisen til professor Marina Warner, kulturhistoriker og mytolog ved University of London. Nils Klim-prisen gikk til professor Rebecca Adler-Nissen ved Københavns Universitet, som forsker innenfor områdene internasjonal politikk, diplomati og EUs utvikling. Holbergprisen i skolen ble tildelt elever ved henholdsvis Rosenvilde videregående skole, Olsvikåsen videregående skole og Elvebakken videregående skole, og lærerstipendet gikk til Marita Kristiansen ved Vestby videregående skole.

I 2015 har Holbergprisen utvidet sin portefølje av arrangement betraktelig, noe som har bidratt svært positivt til synliggjøring av prisen. Nytt av året var blant annet Mesterklasse, Holbergaften og Holbergsamtalen. Holbergprisen har i løpet av året også fått økt mediedekning nasjonalt og internasjonalt, og økt oppmerksomhet i sosiale medier.

Holbergprisens økonomiske situasjon er stabil. I 2015 var tildelingen fra Kunnskapsdepartementet på 10 005 000 kroner, hvorav 5 255 000 ble fordelt til sekretariatet og 4 795 000 til prispenger. Et overskudd på 186.386 blir overført til 2016.

Med dette fremmes følgende forslag til

vedtak:

Universitetsstyret godkjenner årsmeldingen for Holbergprisen for 2015.

Kjell Bernstrøm
universitetsdirektør

12.04.2016/Maud Lauvstad Hansen

Vedlegg:

1. Årsmelding for Holbergprisen 2015

HOLBERG
P R I S E N

ÅRSMELDING

2015

INNHOOLD

1.	Om Holbergprisene.....	4
2.	Prisvinnere 2015	5
3.	Arrangement i 2015	6
4.	Medier og informasjonsarbeid.....	7
5.	Holbergprisen i skolen	9
6.	Økonomi	10
7.	Kommentarer	12
8.	Holbergsekretariatet, styre og fagkomiteer	13

1. Om Holbergprisene

Holbergprisene ble etablert av Stortinget i 2003 og finansiert gjennom Ludvig Holbergs internasjonale minnefond. I 2013 ble fondet avviklet og finansieres nå over statsbudsjett med tilskudd fra Kunnskapsdepartementet til Universitetet i Bergen (UiB). Holbergprisen forvaltes av UiB på vegne av Kunnskapsdepartementet. UIB har nedsatt et eget styre for Holbergprisene som skal sørge for bred forankring for prisen og tilliggende aktiviteter i arbeidet gjennom å involvere relevante aktører og miljøer, nasjonalt og internasjonalt.

Tildelingen fra KD i 2015 var på kroner 10 005 000. Dette er fordelt med 5 255 000 på sekretariatet og 4 795 000 på prispenger. Tilskuddet skal benyttes til: Holbergprisen, nordisk pris for yngre forskere (Nils Klim-prisen), aktiviteter for barn og unge (Holbergprisen i skolen) og arrangementer i tilknytning til prisutdelingen.

Ved siden av styre og sekretariat har de tre prisene - Holbergprisen, Nils Klim-prisen og Holbergprisen i skolen- egne fagkomiteer.

2. Prisvinnere 2015

- Holbergprisen: Professor Marina Warner, kulturhistoriker, University of London.
- Nils Klim-prisen: Professor Rebecca Adler-Nisse, statsviter, Københavns universitet.
- Holbergprisen i skolen:
 - 1. pris: Iben Aarbakke, Rosenvilde videregående skole, «*Kodeveksling i en tospråklig norsk-italiensk familie*».
 - 2. pris: Åse K. Lædre, Vilde A. Østevold, Elene S. Løtveit og Mariell Johannesen, Olsvikåsen videregående skole, «*Læreryrket - en profesjon i faresonen. Om frafall blant nyutdannede lærere*».
 - 3. pris: Marie Nygaard Sørlien ved Elvebakken videregående skole i Oslo, «*Unge og medvirkning: vil kommunereformen påvirke unges deltakelse i og tilgang til lokaldemokratiet?*» .
 - Lærerprisen: Marita Kristiansen, Vestby videregående skole, for lærerrapporten «*Vestbymålet*», om hvordan klassen hennes arbeidet med Holbergprisen i skolenprosjektene.

3. Arrangement i 2015

Januar: skolebesøk

27. januar: Møte på den norske ambassaden i Stockholm: "Funding the Future of Nordic Research – How to Promote Young Researchers?"

28. januar: Nils Klim-komitémøte i Stockholm.

26. februar: Møte på den norske ambassaden i London: "Promoting Humanities and Social Sciences in Today's Society".

27. februar: Holbergkomitemøte i London.

4. mars: Holbergstyremøte i Bergen.

12. mars: Kunngjøring Holbergprisen og Nils Klim-prisen.

14. mai: Jurymøte Holbergprisen i skolen i Bergen.

8. juni: Mesterklasse med Holbergprisvinner og fem nordiske ph.d. kandidater: "Living in Words- The Question of Myth".

8. juni: Nils Klim-samtalen 2015.

8. juni: Middag for styre og fagkomitéer med rektor ved UiB som vertskap.

9. juni: Holbergsymposiet 2015: "Myth, Homelessness, and the "Country of Words"".

9. juni: Holbergforelesningen 2015: "Losing Home, Finding Words: Transformations of Story".

9. juni: Holbergaften.

10. juni: Prisutdeling Holbergprisen i skolen.

10. juni: Prisutdeling Holbergprisen og Nils Klim-prisen.

10. juni: Regjeringsbankett for årets prisvinnere.

11. juni: Samtale med Holbergprisvinner 2015 og Tamim Al-Bargouti på Litteraturhuset i Oslo.

15. september: Promoteringstur av Holbergprisen i Skolen i Nordland/ Sortland.

29. september: Holbergstyremøte i Bergen.

4. og 5. november: Lærerseminar Holbergprisen i skolen.

5.-7. november: Holbergkomitémøte i Wien.

12. desember: Holbergs bursdagsmarkering, Universitetsbibliotek for Humaniora.

4. Medier og informasjonsarbeid

Nettsiden, www.holbergprisen.no, er en viktig kanal for formidling av Holbergprisens aktiviteter. Her legges det ut informasjon om prisvinnere, arrangementer, opptak fra symposiet, intervjuer og medieinnhold av ulik art. Nettsidene fikk både en ny layout og en teknisk oppgradering rett i forkant av kunngjøringen i 2015, som blant annet gjør det lettere å opprette nytt innhold og dele saker på en god måte på sosiale medier. Holbergprisens nettsider hadde omlag 58 200 besøkende i 2015. Dette er en svak økning på ca 10 % sammenlignet med året før. 67 % av alle besøkende på Holbergprisens nettsider kommer fra Norge. USA er nest størst med ca. 6 %, dernest Storbritannia med 4 %, tett etterfulgt av Brasil, Danmark, Tyskland og Sverige, som alle ligger på mellom 2-3 %.

Mer merkbar er endringen i sosiale medier, hvor man i løpet av 2015 opprettet en egen konto for Holbergprisen i skolen på Facebook. Det er blitt satset mer på sponset innhold og systematisk arbeid med formidling via sosiale medier. Tabellen under viser endringen i antall følgere for de ulike kanalene.

	Holbergprisen Facebook	Holbergprisen i skolen Facebook	Twitter
Mars 2016	920	200	1126
Mars 2015	598	-	849

Nominasjonsprosessen

Professorer, rektorer og øvrig ledende akademisk ansatte ved universiteter og høyere utdanningsinstitusjoner over hele verden, særlig i Europa og Nord-Amerika, ble invitert ved brev og e-post til å nominere kandidater til Holbergprisen. Nordiske mottagere blir også anmodet om å foreslå kandidater til Nils Klim-prisen. Alle videregående skoler i Norge inviteres til å delta i Holbergprisen i skolen.

I 2015 ble det sent ut ca. 500 postbrev til institusjoner internasjonalt, og ca. 230 brev til institusjoner i Norden. I tillegg ble det sendt ut mail til hovedsakelig rektorer, viserektorer og presidenter ved ca. 1250 universitet, forskningsinstitusjoner og nettverk internasjonalt.

Invitasjon til å nominere kandidater til Holbergprisen og informasjon om årets vinner kunngjøres i *New York Review of Books* (USA), *Chronicle of Higher Education* (USA), *Times Literary Supplement* (TLS) (England), samt på nettstedet www.aldaily.com. Holbergprisen har også blant annet hatt arrangementsannonser i Bergens Tidende, Morgenbladet, Adresseavisen og Stavanger Aftenblad.

Holbergprisen	Nominasjoner	Kandidater
2016	76	74
2015	67	63
2014	66	61
2013	64	60

2012	79	77
------	----	----

Nils Klim-prisen*	Nominasjoner	Nye nominasjoner
2016	14	14
2015	5	3
2014	11	9
2013	12	5
2012	12	6

** Tidligere år har tidligere nominerte kandidater som er under 35 år automatisk blitt renominert. Fra 2013 ble nominator til kvalitets kandidater kontaktet av sekretariatet med spørsmål om de ønsker å renominere.

5. Holbergprisen i skolen

I 2015 ble 12 videregående skoler valgt ut av i alt 23 søkere til forskningskonkurransen Holbergprisen i skolen. Skoler ble plukket ut i fra kriterier om geografisk spredning og at nye skoler blir prioriterte fremfor skoler som har deltatt en rekke år tidligere.

Hver enkelt av de 12 skolene fikk besøk fra sekretariatet i desember 2015 og januar 2016. I tillegg har alle skolene fått besøk og veiledning fra en forsker tilknyttet universitet eller høyskole i skolens nærområde. Forskeren gir elevene blant annet en innføring i forskningsmetoder og veileder dem underveis i prosjektene. Tilbakemeldingene fra skolene er at besøkene er svært viktig i oppfølgingen av forskningsprosjektene og at kontakten med universitet og høyskoler er stimulerende. Videre er forskningskonkurranser med på å gi en merverdi utover selve forskningsperioden. En rekke lærere påpeker at Holbergprisen i skolen slik sett fungerer godt som et studieforberedende prosjekt.

Holbergprisen i skolen jobber også med å fremheve lærerens viktige rolle i den videregående skole. 4. og 5. november ble det årlige fagseminaret for lærerne som deltar i årets Holbergprisen i skolen arrangert. Temaet for fagseminaret var «Kulturvitenskapene og samfunnet». Lærerne som deltar med skoleprosjekter får innføring i ulike metoder innenfor samfunnsfagene og de humanistiske fagene, og eksempler på hvordan elevene kan gå frem når de skal forske. Seminaret er også en anledning til å bli kjent med rammene for skoleprosjektet. Lærerne har gitt uttrykk for at deltagelsen på seminaret og i skoleprosjektet er inspirerende og bidrar til en faglig utvikling for dem. Det er denne tette oppfølgingen med vekt på forskningsprosessen like mye som resultat, som skiller Holbergprisen i skolen fra andre nasjonale elevkonkurranser.

I løpet av 2015 ble det også gjort en ekstra innsats for å informere om Holbergprisen i skolen i Nord-Norge med en promoteringsturné dit høsten 2015. Dette resulterte i flere søkere og bredere deltagelse fra Nord-Norge.

6. Økonomi

Tildelingen fra KD i 2015 var på kroner 10 005 000. Dette er fordelt med 5 255 000 på sekretariatet og 4 795 000 på prispenger. Det var også en positiv overføring fra 2014 på kr 1 403 600. For 2015 var de totale inntektene på kr 5 261 100 og de totale kostnadene på kr 6 421 200. Kostnadene for 2015 var noe lavere enn budsjettet, noe som gjør at det står oppført et overskudd på 186.386 NOK som blir overført til 2016.

Sekretariatet for Holbergprisen har i 2015 fulgt opp den økonomiske føringen som er blitt lagt de tidligere årene. Regnskapet gjenspeiler dette. I 2015 har det vært viktig å fortsette å redusere overskuddet fra 2014.

- Skoleprosjektet: Økt antall forskerbesøk fra to til tre per skole i løpet av året, samt gjennomført en rekke tiltak for å få en enda bredere geografisk spredning, blant annet med en promoteringsturné til Nordland høsten 2015. For 2015 ser man et mindre negativt avvik på 26 7000 NOK som er knyttet til innleid fotograf til lærerseminar og produksjon av noe trykkmateriell.
- Styre og fagkomité: Det er satt av mer midler til reise/opphold pga. økt aktivitet i tilknytning til komitémøter. Det er et positivt avvik på 214 500 NOK i 2015 som følge av manglende reiseaktivitet knyttet til sykdom og frafall ved møter. Noen utgifter har også vært feilført på arrangement.
- Arrangement: Det ble i 2015 gjennomført en rekke nye arrangement, hvor Mesterklasse, Holbergaften og Holbergsamtalen var de tre viktigste. Arrangementene har et merforbruk på ca. 90.000 NOK i regnskapet for 2015, som kan føres tilbake til aktivitet knyttet til styre og fagkomité.
- Informasjon: I 2015 ble det lagt opp til et større fokus på internasjonalt rettet informasjonsarbeid og arbeid i nye kanaler. I hovedsak knytter dette arbeidet seg til
 - nye nettsider og videreutvikling av disse
 - mer målrettet annonsering i nye sosiale medier
 - mer aktivt arbeid i utlandet med møter på norske ambassader i forbindelse med komitemøter

Informasjon og trykksaker har et positivt avvik på 46.700 ved årsslutt. Dette knytter seg til trykksaker og publikasjoner som ikke er blitt trykket i 2015, men som ble utsatt til januar 2016.

- Administrasjon: Drift sekretariat har hatt et positivt avvik på 99. 700 NOK. Dette er knyttet til at kommunikasjonsrådgiveren som var ansatt i en 1-årig prosjektstilling avsluttet sitt engasjement hos oss 1. august. I perioden frem til midten av november ansatte vi en vikar i hennes sted som da tok opp noen av disse lønnsutgiftene.

Hovedtall	Budsjett 2015	Regnskap 2015	Budsjett 2016
Inntekter fra KD	10050000	10050000	11541000
Overført fra året før	1403600	1403600	186386
Ekstra tildeling fra UIB/ Sandmo		0	450000
Totalt til disposisjon	11453600	11453600	12177386
Totale kostnader	11453600	11267214	12177386
Resultat	0	186386	0
Spesifikasjon kostnader	Budsjett 2015	Regnskap 2015	Budsjett 2016
Prispenger	4795000	4795000	4845000
Skoleprosjektet	399000	425731	415375
Styret og fagkomité	1097000	949000	1169000
Arrangementene	1555600	1646600	1925729
Informasjon	518300	471583	733582
Administrasjon	3 088 700	2 979 300	3 088 700
Sum kostnader drift Holbergprisen	6658600	6472214	7332386
Totale kostnader	11453600	11267214	12177386

Oversikt over tilskudd fra UiB til drift av Holbergprisen. Dette dekker husleie på kontorlokaler, dekning av faglig leders lønn, samt deler av kommunikasjonsrådgiver Sandmos lønn.

UIB	Budsjett 2015	Regnskap 2015	Budsjett 2016
Husleie	197200	197200	197200
UiB tilskudd til Prof.Bleiklie/Mortensen lønn*	448000	448000	529495
UiB tilskudd til Ole Sandmo lønn **	0	0	445000
Totalte tilskudd fra UiB til dekning av drift	645200	645200	1171695

*1. juni 2015 fikk Holbergprisen ny faglig leder, Ellen Mortensen. UIB dekket tidligere 40 % av faglig leders stilling, mens gikk opp til 50 % i forbindelse med den nye ansettelsen.

** UiB sagt seg villig til å dekke 65% av lønnsmidlene for kommunikasjonsrådgiverstillingen, med en gradvis nedtrapping av UiBs bidrag i samsvar med økning av Kunnskapsdepartementets bevilging opp mot Abelprisens nivå i løpet av de neste årene.

7. Kommentarer

I løpet av 2015 har Holbergprisen utvidet sin portefølge av arrangement betraktelig, hvilket har gitt svært gode resultat med tanke på synlighet nasjonalt og internasjonalt. I tilknytning til fagkomitémøtene i utlandet vil man fortsette med å holde faglige møter i samarbeid med de norske ambassadene for å skape engasjement rundt fagfeltene til prisene. På den måten vil man nå ut til nye kontakter, samt pleie nettverket organisasjonen allerede har lokalt. I tillegg er man med på å vise frem Norge som en kunnskapsnasjon som verdsetter og premierer fremragende forskning innenfor humaniora, samfunnsfag, jus og teologi. Dette er noe Holbergprisen kommer til å fortsette med i 2016.

Under Holberguken 8.-11. juni 2015 gjennomførte vi 15 arrangement, herunder det Holbergsymposiet 2015 "Myth, Homelessness, and the "Country of Words"", seminar med Nils Klim-prisvinner Rebecca Adler-Nissen og fagdag for finalistene fra Holbergprisen i skolen.

Som et ledd i målsetningen om løfte Holbergprisen videre frem og skape entusiasme og engasjement for fagfeltene ble det i 2015 innført noen nye elementer i Holberguken-programmet.

- Mesterklasse med Holbergprisvinner 2015 og en ph.d.-kandidat fra hvert av de nordiske landene. Arrangementet er et viktig tiltak i å gjøre prisene bedre kjent blant en fremvoksende generasjon forskere i Norden, samt knyttet prisene tettere til de nordiske utdanningsinstitusjon.
- Holbergaften: Et åpent arrangement som viser bredden av Holbergprisene, med alt fra presentasjoner av årets skoleprosjekter og lærerprisen tilknyttet «Holbergprisen i Skolen», til samtaler mellom Holbergprisvinner og Nils Klim-prisvinner 2015, både om dem selv og om deres forskning til et bredere publikum. Dette var i samarbeid med Festspillene i Bergen og Bergen Kommune
- Holbergsamtalen: Filmet intervju med Marina Warner og førsteamanuensis Kari Jegerstedt som ble vist på Kunnskapskanalen høsten 2015.

Disse tre arrangementene fikk svært gode tilbakemeldinger og vil bli videreført i 2016. I tillegg legges det opp et en promoteringsturne av Holbergprisen og Nils Klim-prisen til forskjellige land og områder hvor man ønsker å være mer synlig. Vi vil også etablere et Nils Klim-symposium i tilknytning til vertsinstusjonen til prisvinneren.

I løpet av 2015 har Holbergprisen også fått økt mediedekning nasjonalt og internasjonalt fra 2014. Det ble også jobbet enda mer med strategisk kommunikasjon av prisvinnerenes fagfelt gjennom nye informasjonskanaler som podkast og sosiale medier og man la opp til mer målrettet annonsering. I tillegg fikk Holbergprisen laget nye nettsider våren 2015. Fra 1. januar 2016 får Holbergprisen en ny kommunikasjonsrådgiver blir ansatt i en fast 100% stilling. Denne nye stillingen representerer en forsterkning av sekretariatet, og tilfører viktige administrative ressurser til å gjennomføre ønskede tiltak nasjonalt og internasjonalt.

Holbergprisen i skolen fikk inn 23 søknader for skoleåret 2015/16, og slik sett en markant økning i forhold til året før hvor antallet var 14 søkere. Av disse søkerne var det et stort antall nye skoler og det kom med nye fylker i deltagelsen. Det er et sterkt ønske om å opprettholde den geografiske spredningen i årene fremover og man vil fortsette å jobbe målrettet for å ivareta dette.

8. Holbergsekretariatet, styre og fagkomiteer

Holbergsekretariatet			
Navn	Stilling	Prosent	Kommentar
Solveig Stornes	Prosjektleder	100 %	
Bent Sigmund Olsen	Førstekonsulent/ informasjon, web og logistikk	100 %	
Barbara Wendelbo	førstekonsulent/ Holbergprisen i skolen	80 %	
Ellen Mortensen	Faglig leder	50 %	Tok over etter Ivar Bleiklie fra 1.august
Ole Andreas Sandmo		100 %	Fra 1.januar
Inger Marie Okkenhaug	Sekretær for Holbergkomiteen	20 %	
Studentpraktikant			“ Praktisk informasjonsarbeid” ved Institutt for lingvistiske, litterære og estetiske studier ved Universitetet i Bergen (5 uker vår 2014).
Holbergkomiteen			
Navn	Fagfelt	1.periode	2.periode
Pratap Bhanu Mehta (Leder)	Statsvitenskap/Jus/Filosofi	2012-2015	2015-2018
Hazel Genn	Jus	2014- 2017	
Björn Wittrock	Samfunnsvitenskap/statsvitenskap	2014- 2017	
Mary Beard		2015-2018	
Graeme Turner		2015-2018	
Nils Klim-komiteen			
Navn	Fagfelt	1.periode	2.periode
Frans Gregersen (Leder)	Lingvistikkk/humaniora	2012-2014+2015	2015- 2018
Elina Vuola	Teologi/ religionsstudier	2013-2015 +2016	
Vilhjálmur Árnason	Filosofi/humaniora/etikk	2013-2015+2016	
Tone Sverdrup	Jus/privatrett	2014-2016	
Lars Magnusson	Samfunnsøkonomi/samfunnsvitenskap	2014-2016	
Holbergprisen i skolen			
Navn	Institusjon	Periode	Kommentarer
Øystein Sæbø (Leder)	UiA/Samfunnsvitenskap	2014-2018	
Aksel Tjora	NTNU/Prof. Fakultet for samfunnsvitenskap og teknologiledelse	2012-2016	
Jill Walker Rettberg	litterære og estetiske studier	2015-2019	
Kari Ingebrigtsen	Lektor/Kongsbakken vgs. Tromsø	2015-2019	
Styre			
Navn	Institusjon	1.periode	2.periode
Sigmund Grønmo (Leder)	Universitetet i Bergen	2012-2016	
Trude Haugli	Universitetet i Tromsø	2012-2016	
Petter Aaslestad	NTNU/ Leder Forskerforbundet	2008-2012	2012-2016
Øivind Andersen	DNVA/UiO	2012-2016	
Kjellbjørg Lunde	Tidligere utdanningsdirektør i Hordaland Fylkeskommune	2008-2012	2012-2016